

KRAAI & KONINKRIJK

LEIGH BARDUGO

vertaald door Merel Leene

Blossom
BOOKS

*Voor Holly en Sarah, die me hielpen bouwen;
Noa, die zorgde dat de muren overeind bleven staan;
Jo, die ook mij overeind hield.*

Officiële hashtag: #Dekraaienz #KraaienKoninkrijk

NUR 285/W111601

© MMXVI Nederlandse editie: Blossom Books

© MMXVI Leigh Bardugo

Published by arrangement with New Leaf Literary and Media, Inc.

Oorspronkelijke titel: *Crooked Kingdom*

Nederlandse vertaling: Merel Leene

Omslagbelettering: Titia Seveke

Opmaak binnenwerk: Studio L.E.O.

Alle rechten voorbehouden, inclusief het recht van reproductie
in zijn geheel of in gedeelten, in welke vorm dan ook.

Blossombooks.nl

DE GRISHA

SOLDATEN VAN HET TWEEDE LEGER
Meesters van de Elementaire Natuurwetenschap

CORPORALKI
(DE ORDE VAN DE LEVENDE EN DE DODEN)

Hartenwringers
Helers

ETHEREALKI
(DE ORDE VAN DE ELEMENTEEMEESTERS)

Stormblazers
Inferni
Getijdekeeders

MATERIAALKI
(DE ORDE VAN DE FABRIKATORS)

Durasti
Alkemi

DEEL EEN

VERLATEN

I RETVENKO

RETVENKO LEUPDE TEGEP de toog en stak zijn neus in het smerige glaasje. De whisky had hem niet kunnen opwarmen. Niets slaagde erin je op te warmen in deze van heiligen verlaten stad. Ook viel nergens te ontsnappen aan de stank, een op de keel slaande mengeling van lenswater, mosselen en natte keien die tot in zijn poriën leek te zijn doorgedrongen, alsof hij in het aroma van de stad had liggen trekken als in de smerigste pot thee die je kon bedenken.

De stank was het ergste in de Ton, en dan vooral in zo'n triest hol als dit: een benauwde kroeg weggestopt op de onderste verdieping van een van de belabberdste panden in deze achterbuurt. Het plafond was doorgezakt door een combinatie van weersinvloeden en een gammele constructie, de balken waren zwart van het roet uit een haard die al tijden buiten gebruik was vanwege een verstopt rookkanaal. Op de vloer lag zaagsel om gemorst bier en braaksel te absorberen, en alles wat de kroegklanten verder niet konden ophouden. Retvenko vroeg zich af hoelang het geleden was dat iemand voor het laatst de vloer had geveegd. Hij stak zijn neus nog dieper in zijn glas en snoof de zoete geur van slechte whisky op. Zijn ogen traanden ervan.

'Je moet het opdrinken, niet snuiven,' zei de kastelein lachend.

Retvenko zette het glas neer en keek de man met lodderige ogen aan. De kastelein had een stierennek en een enorme torso, een echte vechtersbaas. Maar hoewel Retvenko hem al meer dan één ruziezoeker op straat had zien smijten, was het lastig om hem serieus te nemen. Dat kwam

door zijn absurde kledingsmaak, die hij deelde met alle jonge mannen uit de Ton. Een roze hemd met mouwen die bijna leken te scheuren door zijn enorme biceps, een opzichtig rood met oranje geruit vest. Hij leek wel een opgedofte, uit zijn schaal gebarsten krab.

‘Zeg mij,’ zei Retvenko. Zijn Kertsj was toch al niet best, maar na een paar drankjes bleef er helemaal weinig van over. ‘Waarom stinkt stad zo? Als oude soep? Als teil vol vuile vaat?’

De kastelein lachte. ‘Dat is gewoon Ketterdam. Je went eraan.’

Retvenko schudde zijn hoofd. Hij wilde helemaal niet wennen aan deze stad en z'n stank. In zijn baantje bij raadslid Hoede had hij zich dood verveeld, maar zijn kamers waren tenminste warm en droog geweest. Als gewilde contract-Grisha was Retvenko in de watten gelegd en zijn maag was altijd vol geweest. Destijds had hij raadslid Hoede vervloekt. Zijn werk – kostbare scheepsvruchtjes begeleiden over zee – kwam hem zijn neus uit, de voorwaarden van zijn contract bevielen hem niet, net zomin als de domme deal die hij had gesloten om na de burgeroorlog Ravka te kunnen ontvluchten. Maar nu? Nu dwaalden zijn gedachten onwillekeurig terug naar de Grisha-werkplaats in het huis van Hoede, het vuur dat vrolijk knetterde in de haard, de bruine sneden brood die werden geserveerd met klonten boter en dikke plakken ham. Na Hoedes dood had de Handelsraad van Kertsj Retvenko toestemming gegeven om op zeereizen aan te monsteren zodat hij zijn contract kon afbetalen. Het verdiende bijna niks, maar wat kon hij anders? Hij was een Grisha Stormblazer in een vijandige stad, zonder andere vaardigheden dan de gave waarmee hij geboren was.

‘Nog een?’ De kastelein gebaarde naar Retvenko's glas.

Retvenko aarzelde. Eigenlijk zou hij zijn geld niet over de balk moeten smijten. Als hij slim was met zijn centen hoefde hij zich nog maar voor één reis te verhuren, misschien twee. Daarna zou hij genoeg geld hebben om zich vrij te kopen en een kaartje voor een derdeklaskooi op een schip naar Ravka te betalen. Meer had hij niet nodig.

Over minder dan een uur moest hij aan de kade zijn. Er was storm voorspeld, dus had de bemanning Retvenko nodig om de luchtstromen te manipuleren en het schip via kalme wateren naar de havenstad te loodsen waar ze moesten zijn. Waar die haven lag wist hij niet, en het kon hem trouwens ook weinig schelen. De kapitein riep de coördinaten wel; Retvenko hoefde alleen de zeilen te vullen of de hemel tot bedaren te brengen. En na afloop inde hij zijn loon. Het waaide echter nog nauwelijks. Misschien kon hij het eerste gedeelte van de reis wel slapen. Retvenko klopte op de toog en knikte. Wat moest een man anders? Hij had recht op zijn portie plezier in deze wereld. ‘Ik niet loopjongen,’ bromde hij.

‘Wat zei je?’ vroeg de kastelein terwijl hij nog eens inschonk.

Retvenko maakte een wegwerpgebaar. Deze man, die simpele drommel, zou het toch niet begrijpen. Hij zwoegde zich rot in dit obscure hol. Hopend op wat? Een extra duit in zijn zak? Een warme glimlach van een mooi meisje? Hij had geen idee van de glorie van de strijd, hoe het was om geëerd en gerespecteerd te worden.

‘Kom je uit Ravka?’

Door het troebele waas van de whisky heen werd Retvenko opeens alert. ‘Hoezo?’

‘Zomaar. Je klinkt Ravkaans.’

Retvenko dwong zichzelf te ontspannen. Er trokken talloze Ravkanen naar Ketterdam op zoek naar werk. Niets aan hem verraadde dat hij een Grisha was. Zijn lafheid vervulde hem met afkeer – van zichzelf, de kastelein, deze stad.

Hij wilde gewoon hier zitten en van zijn drankje genieten. Niemand in deze kroeg zou hem onverwachts bespringen, en hoewel de kastelein gespierd was, wist Retvenko dat hij hem makkelijk aankon. Maar toch, als je Grisha was, kon je je zelfs met stilzitten problemen op de hals halen. De afgelopen tijd gingen er vaker geruchten over verdwijningen in Ketterdam: Grisha die zomaar van straat of uit hun huis verdwenen,

waarschijnlijk opgepakt door slavenhandelaars en verkocht aan de hoogsteieder. Dat liet Retvenko niet met zich gebeuren, niet nu hij bijna zijn terugreis naar Ravka kon betalen.

Hij sloeg zijn whisky achterover, legde met een klap een munt op de toog en stond op van zijn barkruk. Hij gaf geen fooi. Een man kon gewoon werken voor de kost.

Retvenko stond nogal slap op zijn benen toen hij de kroeg uit liep, en de vochtige stank buiten hielp niet erg. Hij vermande zich en zette koers naar de Vierde Haven, in de hoop dat zijn hoofd door de wandeling enigszins op zou klaren. Nog twee vrachtreizen, herhaalde hij tegen zichzelf, nog een paar weken op zee, nog een paar maanden in deze stad. Hij vond wel een manier om het draaglijk te houden. Hij vroeg zich af of er in Ravka nog oude vrienden op hem wachtten. Er werd gezegd dat de jonge koning met amnestie rondstrooide alsof het suikergoed was; alles had hij over voor de wederopbouw van het Tweede Leger, de militaire Grisha-afdeling waar vanwege de oorlog maar weinig van over was.

‘Nog twee tochtjes,’ mompelde hij voor zich uit, stampend met zijn laarzen tegen de voorjaarskilte. Hoe kon het zo laat in het jaar nog zo vreselijk koud en nat zijn? Wonen in deze stad was alsof je gevangen zat onder de kille oksel van een ijsreus. Hij liep langs de Grafgracht en huiverde toen hij in de bocht van het water een glimp van Zwarte Sluier zag. Op dat eiland hadden de rijken van Kertsj ooit hun doden begraven, in stenen huisjes net boven de waterlijn. Door een vreemde gril van het klimaat was het eiland altijd in zwevende mistsluier gehuld, en er werd gezegd dat het er spookte. Retvenko ging iets sneller lopen. Hij was niet bijgelovig – als je kon wat hij kon, was er geen enkele reden om te vrezen voor wat zich in het donker schuilhield – maar wie liep er graag langs een kerkhof?

Nog wat dieper in zijn jas gedoken snelde hij door de Havenstraat, alert op alles wat er maar bewoog in elk bochtig zijsteegje. Binnenkort

zou hij terug zijn in Ravka, waar hij zonder angst over straat kon wandelen. Als hij tenminste amnestie kreeg.

Retvenko huiverde ongemakkelijk in zijn jas. De oorlog had Grisha tegen Grisha opgezet, en vooral zijn kant was erg wreed geweest. Hij had voormalige kameraden, burgers en zelfs kinderen gedood. Maar wat gebeurd was, was gebeurd. Koning Nikolai had soldaten nodig, en Retvenko was een goed soldaat.

Retvenko knikte kort naar de bewaker in het krappe hokje aan het begin van de Vierde Haven en wierp een blik over zijn schouder om er zeker van te zijn dat hij niet gevolgd was. Hij liep langs de vrachtkisten naar de steigers, vond de juiste ligplaats en ging in de rij staan om zich bij de eerste stuurman aan te melden. Retvenko herkende hem van eerdere reizen: altijd gestrest en chagrijnig, een iele kippennek uitstekend boven de kraag van zijn jas. De man had een dikke stapel papieren in zijn hand, en Retvenko zag een glimp van het paarse waszegel van een van de leden van de Handelsraad van Kertsj. Zulke zegels waren in deze stad nog meer waard dan goud; ze verzekerden je van de beste ligplaatsen en een voorrangbehandeling op de kades. En waarom kregen de raadsleden zo veel respect, zo veel voordeeltjes? Geld natuurlijk. Omdat hun zeereizen Ketterdam winst opleverden. In Ravka had macht tenminste nog echt betekenis. Daar bogen de elementen onder de wil van de Grisha, daar werd het land geregeerd door een echte koning in plaats van door een stel omhooggevallen kooplui. Goed, Retvenko had geprobeerd de vader van die koning van de troon te stoten, maar dat deed niets af aan zijn punt.

‘We zijn nog niet klaar voor de rest van de bemanning,’ zei de eerste stuurman toen Retvenko zijn naam noemde. ‘In het kantoor van de havenmeester zit je warm. We wachten nog op een teken van de Getijdenraad.’

‘Fijn voor jullie,’ zei Retvenko ongeïnteresseerd. Hij keek op naar een van de zwarte obeliskes die boven de haven uittorenden. Als er ook

maar enige kans bestond dat de hoge heren van de Getijdenraad hem vanuit hun uitkijktoren konden zien, zou hij ze met een paar niet mis te verstane gebaren laten weten wat hij van ze vond. Het schenen Grisha te zijn, maar hadden ze ooit een vinger uitgestoken om de andere Grisha in de stad te helpen? Om mensen te helpen die aan de grond zaten en een beetje vriendelijkheid goed konden gebruiken? ‘Nee, dat hebben ze niet,’ gaf hij zelf het antwoord.

De eerste stuurman trok een vies gezicht. ‘Ghezen, Retvenko. Heb je gedronken?’

‘Nee.’

‘Je stinkt naar whisky.’

Retvenko snoof. ‘Klein beetje whisky.’

‘Zorg dat je nuchter wordt. Haal een kop koffie of wat sterke jurda. Deze katoen moet over twee weken in Djerholm zijn, en we betalen je er niet voor om benedendeks je kater uit te slapen. Begrepen?’

‘Ja ja.’ Retvenko wuifde zijn woorden weg terwijl hij al in de richting van het havenkantoor liep. Na een paar stappen maakte hij echter een snelle draaibeweging met zijn pols.

Een plotselinge windvlaag greep de papieren in de hand van de eerste stuurman en blies ze over de steiger. ‘Verdomme!’ schreeuwde die, en hij dook op de houten planken om de vellen van zijn vrachtilijst te grijpen voordat ze de zee in werden geblazen.

Retvenko glimlachte grimmig, maar voelde toen een vlag van verdriet. Hij was een reus onder de dwergen, een getalenteerd Stormblazer, een groot soldaat, maar hier was hij slechts een werknemer, een sneue oude Ravkaan die alleen gebroken Kertsj sprak en te veel dronk. Thuis, zei hij tegen zichzelf. Binnenkort ben ik weer thuis. Hij zou amnestie krijgen en zichzelf opnieuw bewijzen. Hij zou vechten voor zijn land. Hij zou slapen onder een dak dat niet lekte en een blauwe wollen kefta dragen, gevoerd met zilverkleurig vossenbont. Hij zou weer Emil Retvenko zijn in plaats van deze armzalige schim.

‘Er is koffie,’ zei de klerk toen Retvenko het kantoor van de havenmeester binnenliep. Hij gebaarde naar een koperen pot in de hoek.

‘Thee?’

‘Er is koffie.’

Dit land... Retvenko schonk een mok vol met de donkere drab, meer om zijn handen te warmen dan iets anders. Hij vond het spul niet te drinken, al helemaal niet zonder een flinke schep suiker, maar daar had de havenmeester natuurlijk niet voor gezorgd.

‘Aanlandige wind,’ zei de klerk toen buiten een bel klonk, in beweging gebracht door de opstekende bries.

‘Ik heb oren,’ bromde Retvenko.

‘Hier zal het niet veel voorstellen, maar zodra je de haven uit bent...’

‘Stil,’ zei Retvenko scherp. Hij stond op om te luisteren.

‘Wat?’ zei de klerk. ‘Er is...’

Retvenko legde een vinger tegen zijn lippen. ‘Iemand roept.’ Het geluid kwam van de kant waar het schip lag aangemeerd.

‘Dat zijn gewoon de meeuwen. De zon komt bijna op en...’

Retvenko hief zijn hand. Een windvlaag blies de klerk keihard met zijn rug tegen de muur. ‘Ik zei: stil.’

Hangend tegen de planken keek de klerk hem met open mond aan. ‘Ben jij de Grisha die ze hebben ingehuurd?’

Alle heiligen, moest Retvenko soms de lucht uit de longen van die jongen trekken om hem stil te krijgen?

Door de vette ramen zag Retvenko dat de aanstaande zonsopgang de hemel al lichter kleurde. Hij hoorde het gekrijs van meeuwen die in de golven naar hun ontbijt zochten. Misschien maakte de drank zijn hersens troebel.

Retvenko liet de klerk op de grond vallen. Zijn koffie had hij gemorst, maar hij had geen zin om een nieuwe kop in te schenken.

‘Ik zei toch dat het niets was,’ zei de klerk terwijl hij overeind krabbelde. ‘Je hoeft je niet zo op te winden.’ Hij sloeg het stof van zijn kleren

en ging weer achter het bureau zitten. ‘Ik heb nog nooit eentje van jullie ontmoet. Grisha.’

Retvenko snoof. Waarschijnlijk was de klerk vele Grisha tegengekomen, maar had hij het gewoon nooit in de gaten gehad.

‘Krijg je goed betaald voor je werk?’

‘Niet goed genoeg.’

‘Ik...’ Wat de klerk verder wilde zeggen, ging verloren toen het kantoor in een regen van splinters ontplofte.

Snel hield Retvenko beschermend zijn handen voor zijn gezicht. Hij dook omlaag en rolde achter het bureau van de klerk om dekking te zoeken. Een vrouw kwam het kantoor binnen – zwart haar, gouden ogen. Shu Hanees.

De klerk stak intussen zijn hand uit naar een onder het bureau verborgen geweer, zag Retvenko. ‘Ze zijn uit op het loon!’ schreeuwde de klerk. ‘Niemand krijgt het loon.’

Geschrokken zag Retvenko dat de slungelige klerk als een soort strijder voor gerechtigheid opstond en het vuur opende. Bij alles wat heilig was, die lui uit Kertsj deden echt alles voor geld.

Retvenko gluurde nog net op tijd om het hoekje van het bureau om te zien dat het schot de vrouw midden in de borst raakte. Ze werd achteruitgeworpen, smakte tegen de deurpost en zakte in elkaar op de vloer. Hij rook de scherpe brandlucht van kruit, de metalige geur van bloed. Tot zijn schaamte merkte Retvenko dat zijn maag zich omkeerde. Het was lang geleden dat vlak voor zijn ogen iemand werd neergeschoten, en dat was bovendien tijdens de oorlog geweest.

‘Niemand krijgt het loon,’ herhaalde de klerk tevreden.

Voordat Retvenko echter iets kon zeggen sloeg de vrouw uit Shu Han haar bebloede hand om de deurpost en trok zichzelf overeind.

Retvenko knipperde met zijn ogen. Hoeveel whisky had hij eigenlijk gedronken?

De vrouw liep naar voren. Door de flarden van haar kapotgeschoten

bloes heen zag Retvenko bloed, vlees vol hagelkorrels en iets glinsterends wat op metaal leek.

De klerk probeerde gauw te herladen, maar de vrouw was te snel. Ze greep het geweer uit zijn handen en sloeg hem ermee neer; met een enorme klap maaide ze hem opzij. Toen smeed ze het geweer weg en richtte haar gouden ogen op Retvenko.

‘Pak geld!’ schreeuwde Retvenko terwijl hij achteruitkrabbelde. Hij zocht in zijn zakken en gooide haar zijn bijna lege portefeuille toe. ‘Neem wat je wilt.’

Daarop glimlachte de vrouw zwakjes. Was het uit medelijden? Of vond ze hem grappig? Retvenko had geen idee. Wat hij wel begreep, was dat ze hier helemaal niet was voor het geld. Ze was hier voor hem. En het maakte niet uit wat ze was: een slavenhandelaar, een huurling of iets heel anders. Hoe dan ook zou ze het moeten opnemen tegen een soldaat, niet tegen een angstig bevende zwakkeling.

Hoewel zijn spieren hevig protesteerden, sprong hij overeind en ging in vechthouding staan. Toen bracht hij zijn armen met een zwaai naar voren. De huilende wind die onmiddellijk door het kantoortje joeg, slingerde een stoel, daarna het bureau van de klerk en vervolgens de dampende koffiekkan naar de vrouw. Nauwelijks geïnteresseerd weerde ze elk voorwerp af, alsof ze spinnenwebben opzijveegde.

Retvenko bundelde al zijn krachten en stak beide handen naar voren. Zijn trommelvliezen plopten door de plotseling kelderende luchtdruk, en de wind zwol aan tot een enorme stormvlaag. Kennelijk konden kogels deze vrouw niet tegenhouden. Eens zien hoe ze het deed tegen een razende orkaan.

De vrouw gromde toen de stormwind haar te pakken kreeg en door de open deur naar achteren smeed. Ze greep de deurpost beet en probeerde zich vast te houden.

Retvenko lachte. Hij was vergeten hoe goed het voelde om te vechten. Toen hoorde hij achter zich luid gekraak, spijkers die met geweld werden

losgetrokken en versplinterend hout. Hij keek achterom en zag in een flits de ochtendhemel, de kade. De muur was verdwenen.

Sterke handen grepen hem beet en duwden zijn armen tegen zijn lichaam zodat hij zijn kracht niet kon gebruiken. Toen steeg hij op, vloog het kantoor uit, en de haven onder hem werd steeds kleiner. Hij zag het dak van het kantoor van de havenmeester, het lichaam van de eerste stuurman ineengezakt op de steiger, het schip waarmee hij zou uitvaren. Het dek was een wirwar van kapotte planken, lichamen lagen op een hoop naast de geknakte masten. Zijn aanvallers waren eerder aan boord geweest dan hij.

Koude lucht blies langs zijn gezicht. Zijn bloed klopte in een haperend ritme in zijn oren.

‘Alsjeblieft,’ smeekte hij terwijl ze steeds hoger zweefden, hoewel hij niet goed wist waar hij eigenlijk om vroeg. Omdat hij bang was zich te snel of te veel te bewegen, draaide hij voorzichtig zijn hoofd om zijn aanvaller te bekijken. Toen slaakte Retvenko een angstige kreet, iets wat het midden hield tussen een snik en het gejang van een gevangen dier in doodsnood.

De man die hem vasthield, was Shu Hanees. Zijn zwarte haar was in een strakke knot gebonden en zijn goudkleurige ogen had hij half toegeknepen tegen de sterke wind. Op zijn rug zaten twee enorme scharnierende vleugels die wiekten in de wind, prachtig gemaakt van een raamwerk van zilveren lussen met daarop strakgespannen canvas. Was hij een engel? Een duivel? Een vreemd tot leven gekomen mechaniek? Of was Retvenko gewoon gek geworden?

Hangend in de armen van zijn belager zag Emil Retvenko de schaduw die ze op het glinsterende zeeoppervlak diep onder hen wierpen: twee hoofden, twee vleugels, vier benen. Hij was veranderd in een geweldig beest, alleen zou dat beest hem verslinden. Zijn smeekbeden veranderden in geschreeuw, maar ook daarop kwam geen reactie.

WYLAN

WAT DOE IK hier?

Sinds hij Kaz Brekker kende, kwam die gedachte minstens zes keer per dag in hem op, maar op een avond als deze, een avond waarop ze ‘werkten’, klonk het riedeltje onafgebroken in zijn hoofd, als de toonladderoefeningen van een zenuwachtige tenor: watdoeikhierwatdoeikhierwatdoeikhier.

Wylan trok aan de zoom van zijn hemelsblauwe jasje, het uniform dat werd gedragen door alle obers van Club Cumulus, en probeerde eruit te zien alsof hij zich volkomen op zijn gemak voelde. Zie het gewoon als een dinertje, zei hij tegen zichzelf. In het huis van zijn vader had hij talloze ongemakkelijke maaltijden uitgezeten. Dit was niet veel anders. Of eigenlijk was het zelfs gemakkelijker. Geen lastige gesprekken over zijn opleiding of wanneer hij van plan was aan de universiteit te beginnen. Het enige wat hij hoefde te doen was zijn mond houden, Kaz’ instructies opvolgen en verzinnen wat hij met zijn handen moest doen. Voor zijn buik in elkaar slaan? Te veel zanger tijdens een recital. Achter zijn rug? Te militair. Hij liet ze langs zijn lichaam bungelen, maar dat voelde ook niet goed. Waarom had hij nooit beter opgelet hoe normale obers staan? Ondanks Kaz’ verzekering dat de salon op de eerste verdieping de hele avond voor hen gereserveerd was, wist Wylan zeker dat er elk moment een echte ober kon binnenkomen, die onmiddellijk naar hem zou wijzen en ‘Bedrieger!’ zou roepen. Maar goed, eigenlijk voelde Wylan zich bijna altijd een bedrieger.

Het was nog geen week geleden dat ze in Ketterdam waren aangekomen, bijna een maand sinds hun vertrek uit Djerholm. Het grootste deel van die tijd liep Wylan nu al rond met Kuweis uiterlijk, maar nog telkens als hij een glimp van zichzelf in de spiegel opving, duurde het een paar tellen voordat hij besepte dat hij niet naar een vreemde keek. Dit was nu zijn gezicht: goudkleurige ogen, breed voorhoofd, zwart haar. Zijn oude zelf was weggepoetst, en Wylan wist niet zeker of hij de persoon die was achtergebleven wel kende – de persoon die nu in een privévertrek van een van de meest luxueuze gokpaleizen van het Deksel stond, als pion in een van de ingenieuze plannen van Kaz Brekker.

Een van de spelers aan tafel hield zijn glas op om het te laten bijvullen, en Wylan schoot vanaf zijn plek bij de muur naar voren. Zijn handen trilden toen hij de fles uit de zilveren ijsemmer pakte, maar alle jaren van aanwezigheid bij de lunches en borrels van zijn vader wierpen nu toch hun vruchten af. In elk geval wist hij hoe je een glas champagne inschonk zonder dat het spul over de rand bruiste. Wylan kon Jespers spottende stem bijna horen. *Nuttige vaardigheden, koopmanszoontje.*

Hij waagde een snelle blik op Jesper. De scherpschutter zat aan tafel, diep over zijn kaarten gebogen. Hij droeg een versleten blauw vest met geborduurde gouden sterretjes, en zijn gekreukelde witte overhemd stak fel af tegen zijn donkerbruine huid. Jesper wreef vermoeid over zijn gezicht. Ze kaartten nu al meer dan twee uur. Wylan had geen idee of Jespers vermoeidheid echt was of onderdeel van zijn rol.

Wylan concentreerde zich weer op Kaz' instructies en vulde nog een glas.

‘Doe gewoon wat de spelers je vragen en luister intussen met één oor naar Smeets gesprek,’ had hij gezegd. ‘Het is gewoon werk, Wylan. Doe het.’

Waarom noemden ze dit toch werk? Het voelde helemaal niet als werken. Het voelde alsof je je voet verkeerd neerzette en een ravijn in donderde. Het voelde als paniek. En dus bestudeerde Wylan zorgvuldig alle

details van de kamer – een truc die hij vaak had gebruikt om zichzelf te kalmeren als hij op een onbekende plek was of wanneer zijn vader een bijzonder slecht humeur had. Hij nam het patroon van precies in elkaar passende sterren van het glanzende parket in zich op, net als de schelpvormige hangers van geblazen glas aan de kroonluchter en het kobaltblauwe zijden behang vol zilveren wolken. Er waren geen ramen om buitenlicht binnen te laten. Volgens Kaz had geen enkel gokhuis ramen, omdat de bazen graag wilden dat de spelers elk besef van tijd kwijtraakten.

Wylan keek toe terwijl Kaz opnieuw de kaarten ronddeelde aan Smeets, Jesper en de andere spelers aan de ronde tafel. Kaz droeg net zo'n hemelsblauw jasje als Wylan, en zijn handen waren onbedekt. Wylan moest verschrikkelijk zijn best doen om er niet naar te staren. Het was niet alleen het vreemde, het verkeerde van de aanblik van Kaz zonder handschoenen.

Het kwam ook doordat zijn handen aangestuurd leken te worden door een geheime machinerie die Wylan niet begreep. Toen Wylan voor het eerst leerde modeltekenen had hij veel anatomie-illustraties bestudeerd. Hij wist wel min of meer hoe de spieren liepen, hoe botten, gewrichten en pezen in elkaar pasten. Kaz' handen bewogen echter alsof ze voor niets anders waren gemaakt dan de manipulatie van speelkaarten: lange witte vingers die in een soepel ritme bogen en strekten, de kaarten heel precies schudden met zo zuinig mogelijke bewegingen. Kaz had gezegd dat hij elk spel kaarten kon manipuleren zoals hij wilde. Dus waarom verloor Jesper dan zo verschrikkelijk?

Toen Kaz in hun schuilplek op Zwarte Sluier dit gedeelte van het plan had uitgelegd, had Wylan ongelovig gereageerd, en voor de verandering was hij niet de enige met vragen geweest.

'Even voor de duidelijkheid,' had Nina gezegd. 'Dus jouw grote plan is om Jesper speelgeld te lenen en hem met Cornelis Smeets te laten kaarten?'

‘Smeet houdt van driemansdoorn spelen om grote inzetten, en van blondjes,’ zei Kaz. ‘En dus bezorgen we hem beide. Ik deel gedurende de eerste helft van de avond, daarna neemt Specht het als croupier van me over.’

Wylan kende Specht niet erg goed. Hij was een voormalig marineman, tegenwoordig lid van de Droesem; hij had hun schip naar het IJsfort gevaren en weer terug. Eerlijk gezegd vond Wylan de zeeman nogal angst-aanjagend met zijn grijze stoppelbaard en de tatoeages die tot ver in zijn nek doorliepen. Toch had zelfs Specht er ongerust uitgezien toen hij zei: ‘Ik kan kaarten delen, Kaz, niet een heel spel manipuleren.’

‘Dat hoeft ook niet. Vanaf het moment dat jij aan tafel plaatsneemt, wordt het een eerlijk potje. Het voornaamste is dat we Smeet tot middernacht aan tafel houden. De wisseling is het moment waarop we het grootste risico lopen hem kwijt te raken. Zodra ik opsta, zal hij beginnen te denken aan vertrek, een ander spel of zelfs er helemaal mee kapen, dus het enige wat jullie hoeven te doen is ervoor zorgen dat hij met zijn reet op die stoel blijft zitten.’

‘Dat krijg ik wel voor elkaar,’ zei Jesper.

Nina had alleen een chagrijnig gezicht getrokken. ‘Tuurlijk, en misschien kan ik tijdens fase twee van zijn plan voor jurda parem-dealer doorgaan. Wat kan er in vredesnaam misgaan?’

Hoewel dat niet was hoe Wylan het verwoord zou hebben, was hij het wel met haar eens. Uit het diepst van zijn hart. Ze zouden Jesper juist uit de buurt van goktafels moeten houden in plaats van zijn liefde voor risico aan te moedigen.

Kaz liet zich echter niet van de wijs brengen. ‘Doe gewoon je werk en zorg dat Smeet tot middernacht volledig in de ban van de kaarten blijft,’ had hij gezegd. ‘Je weet wat er op het spel staat.’

Dat wisten ze allemaal. Het leven van Inej. En hoe kon Wylan daar iets tegen inbrengen? Telkens als hij eraan dacht, voelde hij zich schuldig. Van Eck had gezegd dat hij hun zeven dagen de tijd zou geven om

Kuwei Yul-Bo aan hem over te dragen. Daarna zou hij Inej martelen. Hun tijd zat er bijna op. Wylan wist dat hij op geen enkele manier had kunnen voorkomen dat zijn vader de bende belazerde en Inej ontvoerde. Hij wist het, maar toch voelde hij zich verantwoordelijk.

‘En wat moet ik na middernacht precies met Cornelis Smeets doen?’ vroeg Nina.

‘Probeer hem over te halen om de nacht met je door te brengen.’

‘Wat?’ had Matthias geprotesteerd. Hij was tot achter zijn oren vuurrood geworden.

‘Hij zegt geen ja.’

Nina snoof. ‘En of hij dat doet.’

‘Nina...’ bromde Matthias.

‘Smeets speelt nooit vals, niet bij het kaarten en niet in de liefde,’ zei Kaz. ‘Net als de meeste andere amateurs die in de Ton rondlopen. Het grootste deel van de tijd is hij een respectabele, gewetensvolle echtgenoot: zuinig op zijn centen en niet meer dan een half glas wijn bij het diner. Maar één keer per week doet hij graag alsof hij een halve misdadiger is die het opneemt tegen de grote gokkers aan de Oostduig, en daarbij heeft hij graag een knappe blondine aan zijn arm.’

Nina trok een zuinig mondje. ‘Als hij zo braaf is, waarom wil je dan dat ik probeer...’

‘Omdat Smeets bulkt van het geld, dus ieder zichzelf respecterend meisje van de Westduig zou op zijn minst een poging wagen.’

‘Dit bevalt me niks,’ zei Matthias.

Jesper keek hem aan met zijn grijns van roekeloze revolverheld. ‘Eerlijk gezegd, Matthias, is er niet veel wat jou bevalt.’

‘Zorg dat Smeets van acht uur tot middernacht in Club Cumulus blijft,’ zei Kaz. ‘Dat is vier uur kaarten, dus hou je kop erbij.’

Nina deed in elk geval haar best, en Wylan wist niet goed of hij onder de indruk moest zijn of zich zorgen moest maken. Ze droeg een doorschijnende lavendelblauwe jurk met daaronder een soort korset dat haar

boezem tot alarmerende hoogte opduwde, en hoewel ze sinds haar gevecht tegen de parem flink wat kilo's was kwijtgeraakt, had ze nog altijd voldoende vlees voor Smeet om te bepotelen. Ze was pontificaal op zijn knie gaan zitten, had haar arm om zijn schouder geslagen en kirde liefjes in zijn oor terwijl haar handen over zijn borst streken en af en toe onder zijn jasje gleden, als een hond die om iets lekkers bedelt. Ze hield er alleen mee op om oesters en nog een fles champagne te bestellen. Hoewel Wylan wist dat Nina ongeveer iedere man en elke situatie aankon, vond hij het maar niks dat ze slechts half gekleed in een tochtige salon van een gokpaleis op de schoot van een wellustig kijkende advocaat moest zitten. Op zijn minst zou ze waarschijnlijk kouvatten.

Jesper paste voor de zoveelste keer en slaakte een lange, vermoeide zucht. De afgelopen twee uur was hij gestaag aan het verliezen. Hij had steeds voorzichtig ingezet, maar vanavond had hij noch het geluk, noch Kaz aan zijn zijde. Hoe moesten ze Smeet in vredesnaam hier houden als Jespers speelgeld opraaakte? Zouden de andere grote gokkers genoeg aantrekkingskracht uitoefenen? Er waren nog wat geïnteresseerde spelers in de kamer; ze hingen tegen de muren en keken naar het spel, allemaal hopend een stoel te kunnen inpikken zodra iemand door zijn geld heen was. Geen van hen wist welk spel Kaz werkelijk speelde.

Terwijl Wylan naar voren boog om Nina's glas bij te vullen, hoorde hij Smeet mompelen: 'Een potje kaarten is als een duel. Het zijn de onbetekenende krasjes en snijwonden die de opmaat vormen voor de uiteindelijke doodsteek.' Hij gluurde over tafel naar Jesper. 'Die jongen bloedt langzamerhand helemaal leeg.'

'Ik snap echt niet hoe je al die regels kunt onthouden,' zei Nina gichelend.

Smeet grijnsde zelfingenomen. 'O, dat is niets vergeleken bij het leiden van een bedrijf.'

'Ik kan me ook niet voorstellen hoe je dat voor elkaar krijgt.'

'Soms weet ik dat zelf niet eens,' zei Smeet met een zucht. 'Het was een

zware week. Een van mijn klerken is niet van vakantie teruggekomen, en daardoor had ik opeens een man te kort.'

Wylan liet de fles bijna uit zijn handen vallen; champagne spetterde over de vloer.

'Ik betaal om dat spul te drinken, niet om erin te baden, jongen,' snauwde Smeet. Hij veegde over zijn broek en bromde: 'Dat komt ervan als je buitenlanders inhuurt.'

Hij heeft het over mij, realiseerde Wylan zich terwijl hij snel achteruitstapte. Hij wist niet goed hoe hij ervoor moest zorgen dat de realiteit van zijn nieuwe Shu Hanese uiterlijk eindelijk echt tot hem doordrong. Hij kon niet eens Shu spreken, een feit waar hij zich absoluut niet druk over had gemaakt totdat twee Shu Hanese toeristen met een plattegrond in de hand hem aan de Oostduig staande hadden gehouden om de weg te vragen. Wylan was in paniek geraakt, had met veel theater zijn schouders opgehaald en was toen snel de personeelsingang van Club Cumulus in gerend.

'Arme man,' zei Nina tegen Smeet terwijl ze haar vingers door zijn dunner wordende haar haalde en daarna een van de bloemen herschikte die ze in haar zijdezachte blonde vlechten had gestoken.

Wylan wist niet zeker of ze ook echt tegen Smeet had gezegd dat ze uit het Huis van de Blauwe Iris kwam, maar daar ging de man vast van uit.

Jesper leunde achterover op zijn stoel en trommelde met zijn vingers op de handvatten van zijn revolvers.

Kennelijk trok de beweging Smeets aandacht. 'Prachtig schiettuig. Echt parelmoer op die handvatten, als ik me niet vergis,' zei hij met het air van iemand die het zelden mis heeft. 'Ik bezit zelf een mooie verzameling vuurwapens, maar niets wat in de buurt komt van die Zemeense repeteerwapens.'

'O, ik zou zo graag jouw wapens zien,' kirde Nina, wat maakte dat Wylan snel naar het plafond moest kijken om met zijn blik niets te verraden. 'Blijven we hier de hele avond zitten?'

Wylan probeerde zijn verwarring te verbergen. Was het niet juist de bedoeling om Smeets hier te houden?

Kennelijk wist Nina echter wat ze deed, want er verscheen een koppige trek rond Smeets mond. ‘Stil nou. Als ik flink win, koop ik misschien wel wat moois voor je.’

‘Ik ben al blij met nog een paar van die oesters.’

‘Je hebt deze niet eens op.’

Wylan zag Nina’s neusgaten heel licht trillen en vermoedde dat ze diep ademhaalde om moed te verzamelen. Ze had nauwelijks eetlust meer sinds ze was hersteld van haar ervaring met parem, en hij had geen idee hoe ze erin geslaagd was om bijna een dozijn oesters leeg te slurpen.

Nu keek hij toe terwijl ze de laatste huiverend doorslikte. ‘Heerlijk,’ wist ze met een tersluikse blik op Wylan uit te brengen. ‘Laten we nog wat nemen.’

Dat was het teken. Wylan dook op hen af en pakte de grote schaal vol ijs en lege schelpen op.

‘De dame hier heeft trek,’ zei Smeets.

‘Oesters, mevrouw?’ vroeg Wylan. Zijn stem klonk veel te hoog. ‘Garnalen in boter?’ Te laag.

‘Ze neemt beide,’ zei Smeets toegeeflijk. ‘En nog een fles champagne.’

‘Heerlijk,’ zei Nina, maar ze zag bijna groen.

Wylan haastte zich door de klapdeuren naar het zijkamertje. Het stond er vol met borden, glaswerk, servetten en een zinken teil vol ijsblokjes. Het grootste deel van de achterwand werd ingenomen door een etenslift, met daarnaast een trompetvormige spreekbuis waardoor je met de keuken kon communiceren. Wylan zette de schotel met ijs en schelpen op tafel en riep toen naar de keuken dat hij meer oesters en garnalen in boter nodig had.

‘O, en nog een fles champagne.’

‘Welk jaar?’

‘Eh... nog een van hetzelfde?’ Wylan had de vrienden van zijn vader

wel horen praten over welke wijnen de beste investering waren, maar durfde niet goed zomaar een jaar te kiezen.

Tegen de tijd dat hij terugkwam met Nina's bestelling stond Kaz juist op van de tafel. Hij deed alsof hij het stof van zijn handen sloeg – het teken dat een croupier klaar was met zijn dienst. Specht nam zijn plaats aan tafel in; een blauwe zijden stropdas verborg de tatoeages in zijn nek. Hij schudde zijn mouwen uit en riep de spelers op om in te zetten of anders uit te stappen.

Toen Kaz in het zijkamertje verdween, kruiste zijn blik die van Wylan.

Dit was het moment. Volgens Kaz en Jesper dacht een speler vaak dat zijn geluk verbonden was aan een bepaalde croupier en stopte hij dus als er een nieuwe deler aantrad.

Wylan zag geschrokken dat Smeet zich uitrekte en een stevige klap op Nina's achterste gaf. 'We hebben het niet slecht gedaan,' zei hij met een blik op Jesper, die verslagen naar zijn armzalige stapeltje overgebleven fiches keek. 'Ergens anders valt misschien meer te winnen.'

'Mijn eten is er net,' pruilde Nina.

Wylan deed een stap naar voren, overigens zonder te weten wat hij moest zeggen, maar hij wist dat hij Smeet zo lang mogelijk hier moest zien te houden. 'Is alles naar wens, meneer? Kan ik u en de dame misschien nog iets aanbieden?'

Smeet negeerde hem, met zijn hand nog altijd vlak boven Nina's achterste. 'Overall in het Deksel hebben ze lekkerder spul en betere service, schat van me.'

Een grote man in een gestreept pak liep naar Smeet toe in de hoop zijn stoel te kunnen overnemen. 'U houdt ermee op?'

Smeet knikte vriendelijk naar Jesper. 'Zo te zien doen we dat alle twee, hè jongen? Volgende keer meer geluk.'

Jesper glimlachte niet terug. 'Ik ben nog niet klaar.'

Smeet gebaarde naar Jespers sneue stapeltje fiches. 'Daar ziet het anders wel naar uit.'

Jesper stond op en bracht zijn handen naar zijn revolvers. En terwijl Wylan de fles champagne steviger omklemde, schoven alle andere spelers bij de tafel vandaan, klaar om hun eigen wapen te trekken of dekking te zoeken.

Jesper maakte echter alleen zijn riem met holsters los. Voorzichtig legde hij de revolvers op tafel en streek liefdevol over de ribbels in het glanzende metaal. 'Hoeveel krijg ik voor deze?' vroeg hij.

Wylan probeerde Jespers blik te vangen. Was dit onderdeel van het plan? En als het dat was, wat haalde Jesper dan in zijn hoofd? Hij was gek op die revolvers. Hij zou net zo goed zijn eigen hand kunnen afhakken om die in de pot te gooien.

Specht schraapte zijn keel en zei: 'De Cumulus is geen pandjeshuis. Wij accepteren alleen contant geld en krediet van de Gemeensbank.'

'Ik financier je,' zei Smeet bestudeerd nonchalant, 'als het spel daarmee verder kan. Duizend krugers voor de revolvers?'

'Ze zijn tien keer zo veel waard.'

'Vijfduizend krugers.'

'Zeven.'

'Zes, en dat is omdat ik in een gulle bui bent.'

'Niet doen!' flapte Wylan er opeens uit.

Iedereen werd stil.

Jespers stem klonk kil. 'Ik kan me niet herinneren dat ik jou om advies heb gevraagd.'

'De onbeschaamdheid!' zei Smeet. 'Sinds wanneer bemoeien obers zich met het kaartspel?'

Nina keek Wylan fel aan en Specht klonk woedend van ongeloof toen hij zei: 'Heren, zullen we verdergaan met dit spel? Uw inzetten graag!'

Jesper schoof zijn revolvers over tafel naar Smeet, en Smeet duwde een hoge stapel fiches Jespers kant op.

'Mooi,' zei Jesper met kille grijze ogen. 'Ik doe mee.'

Wylan liep weg van de tafel en verdween zo snel hij kon in het

zijkamertje. De schotel met ijs en schelpen was verdwenen en Kaz stond op hem te wachten. Hij had een lange oranje mantel omgeslagen, over zijn blauwe jasje heen. Zijn handschoenen had hij ook weer aan.

‘Kaz,’ zei Wylan wanhopig. ‘Jesper heeft zijn revolvers ingezet.’

‘Hoeveel heeft hij ervoor gekregen?’

‘Wat maakt dat uit? Hij...’

‘Vijfduizend krugé?’

‘Zes.’

‘Mooi. Dat krijgt zelfs Jesper er niet doorheen in minder dan twee uur.’ Hij gooide Wylan een cape en masker toe. Samen vormden die het kostuum van de Grijsé Imp, een van de personages uit de *Komedie Brute*. ‘Kom mee.’

‘Ik?’

‘Nee, die idioot achter je.’ Kaz pakte de spreektoeter en zei: ‘Stuur een andere ober naar boven. Deze heeft het voor elkaar gekregen om champagne over de schoenen van een rijke speler te morsen.’

Iemand in de keuken lachte en zei: ‘Begrepen.’

Een paar ogenblikken later waren ze de trap al af en de bedienden-ingang uit. Door hun kostuums konden ze zich anoniem tussen de vele mensen op de Oostduig begeven.

‘Je wist dat Jesper zou verliezen. Daar heb je zelf voor gezorgd,’ zei Wylan beschuldigend.

Kaz gebruikte zelden zijn stok als ze door buurten van de stad dwaalden waar hij herkend kon worden, ook nu niet. Toch moest Wylan bijna rennen om hem bij te houden, ondanks zijn hinkende stap.

‘Natuurlijk. Ik controleer het spel, Wylan, of anders speel ik niet. Ik had ervoor kunnen zorgen dat Jesper elke hand won.’

‘Maar waarom...’

‘We waren daar niet om met kaarten te winnen. Het was de bedoeling om Smeét aan die tafel te houden. Hij loerde ongeveer net zo gretig naar Jespers revolvers als naar Nina’s décolleté. Nu barst hij van het

zelfvertrouwen, denkt dat het geluk vanavond met hem is. Ook als hij verliest, zal hij doorspelen. Wie weet, misschien wint Jesper zelfs zijn revolver wel terug.’

‘Ik hoop het,’ zei Wylan terwijl ze op een beurtschip vol toeristen sprongen en zuidwaarts langs de Duig voeren.

‘Tuurlijk hoop je dat.’

‘En wat bedoel je daar nou weer mee?’

‘Iemand als Jesper wint twee potjes en denkt meteen dat het zijn geluksdag is. Uiteindelijk verliest hij, maar daarna kijkt hij alleen nog maar gretiger uit naar de volgende keer dat hij geluk zal hebben. Daar rekent het huis op.’

Waarom laat je hem dan in vredesnaam een gokhuis binnenlopen? dacht Wylan, maar hij zei het niet. En waarom laat je Jesper iets opgeven dat zo veel voor hem betekent? Er moest toch een andere manier zijn om Smeet aan het spelen te houden.

Alleen waren dat niet de juiste vragen. De echte vraag was waarom Jesper dit allemaal zonder aarzelen deed. Misschien was hij nog altijd uit op Kaz’ goedkeuring en hoopte hij weer in een goed blaadje te komen nadat ze door zijn fout in de hinderlaag in de haven waren gelopen, de hinderlaag die Inej bijna het leven had gekost. Of misschien wilde Jesper wel meer van Kaz dan alleen zijn vergiffenis.

Wat doe ik hier? vroeg Wylan zich voor de zoveelste keer af. Hij realiseerde zich opeens dat hij op zijn duim beet en dwong zichzelf ermee te stoppen. Hij was hier voor Inej. Zij had meer dan eens hun leven gered, en hij was niet van plan om dat te vergeten. Hij was hier omdat hij het geld hard nodig had. En als er al nóg een reden was, een lange, slungelige reden met een te grote voorkeur voor gokspelletjes, dan was dit niet het moment om daar lang over na te denken.

Zodra ze aan de rand van de Ton waren aangekomen, ont deden Wylan en Kaz zich van hun cape en hemelsblauwe jasje en liepen verder oostwaarts de Zelfverbuurt in.

In een donker portiek aan de Handelsgracht stond Matthias de twee op te wachten.

‘Is de kust veilig?’ vroeg Kaz.

‘Alles veilig,’ zei de grote Fjerd. ‘De lichten op de bovenste verdieping van Smeets huis zijn meer dan een uur geleden uitgegaan, maar ik weet niet of de bedienden nog wakker zijn.’

‘Hij heeft alleen een kok en een meisje voor overdag,’ zei Kaz. ‘Hij is te krenterig voor inwonend personeel.’

‘Hoe is het met...’

‘Met Nina is alles goed. Met Jesper is alles goed. Met iedereen is alles goed, behalve met mij, omdat ik opgescheept zit met een bende handenwringende kindermisjes. Ga op de uitkijk staan.’

Wylan haalde verontschuldiging zijn schouders op in de richting van Matthias, die eruitzag alsof hij erover dacht Kaz’ schedel tegen een muur te slaan, maar liep toen vlug over de keitjes achter Kaz aan. Smeets huis, dat tevens als kantoor fungeerde, lag aan een donker straatje waar weinig mensen liepen. De lantaarns langs de gracht brandden en in sommige ramen stond een kaars, maar het was na tien, dus de meeste respectabele burgers uit deze buurt waren al naar bed.

‘Gaan we gewoon via de voordeur naar binnen?’

‘Gebruik je ogen en hou je mond.’ In Kaz’ gehandschoende handen glinsterden de slotenpikkers al.

Dat doe ik, dacht Wylan. Toch was dat niet helemaal waar. Hij had naar de afmetingen van het huis gekeken, de helling van het schuine dak, de rozen in de plantenbakken die bijna in bloei stonden. Hij had echter niet naar het huis gekeken als naar een puzzel. Gefrustreerd moest Wylan toegeven dat de oplossing hier voor de hand lag. De Zelfverbuurt was welvarend, maar niet echt rijk. Het was een plek voor succesvolle ambachtslieden, boekhouders en juristen. De huizen waren mooi en netjes, met uitzicht over een brede gracht, maar ze stonden ook dicht op elkaar en er waren geen chique tuinen of privésteigers. Om bij de ramen

op de hogergelegen verdiepingen te komen zouden Kaz en hij in een van de buurhuizen moeten inbreken en dus met twee sets sloten te maken krijgen in plaats van één. En dus was het slimmer om de voordeur te kiezen en gewoon te doen alsof ze alle recht hadden om hier te zijn, ook al had Kaz lopers in plaats van echte sleutels.

Gebruik je ogen. Alleen hield Wylan er niet van om naar de wereld te kijken zoals Kaz dat deed. En zodra ze hun geld eenmaal hadden, hoefde hij dat ook nooit meer te doen.

Nauwelijks een tel later duwde Kaz de deurklink omlaag. De deur zwaaide open. Meteen hoorde Wylan het getik van poten, nagels op hardhout, laag gegrom: Smeets honden kwamen naar de deur gerend. Hun witte tanden blikkerden en een diep gegrom klonk op uit hun borst. Voordat ze echter in de gaten hadden dat iemand anders dan hun meester was binnengekomen, stak Kaz Smeets fluitje tussen zijn lippen en blies. Nina had het weten te bevrijden van de ketting die de advocaat altijd om zijn hals droeg, en het vervolgens onder een lege oesterschelp verstopt, die daarna door Wylan naar de keuken was gebracht.

Er klonk geen geluid uit het fluitje, of in elk geval niet een geluid dat Wylan kon horen. Dit gaat niet werken, dacht hij, en hij zag al voor zich hoe die enorme kaken zich rond zijn hals zouden sluiten. De honden remden echter plotseling af en botsten in een wirwar van poten en lijven tegen elkaar op.

Kaz blies nog eens; deze keer tuitte hij zijn lippen in het patroon van een ander bevel. De honden werden stil en lieten zich met een enigszins klaaglijk gejack op de vloer zakken. Eentje rolde zelfs op zijn rug.

‘Waarom laten mensen zich niet zo gemakkelijk africhten?’ mompelde Kaz terwijl hij naast de hond neerhurkte om hem over zijn buik te aaien. Met zijn in het zwart gehulde vingers streek hij de korte vacht glad. ‘Doe de deur achter je dicht.’

Dat deed Wylan. Terwijl hij met zijn rug even tegen de voordeur leunde, keek hij een beetje ongerust naar de troep kwijlende honden. Het

hele huis rook naar hond – natte vacht, vette huid, warme, vochtige adem die naar rauw vlees stonk.

‘Niet dol op dieren?’ vroeg Kaz.

‘Ik hou best van honden,’ zei Wylan. ‘Alleen niet als ze het formaat van beren hebben.’

Wylan wist dat de echte puzzel van Smeets huis een ware hersenkraaker voor Kaz geweest was. Kaz kon zo ongeveer elk slot openkrijgen en was slimmer dan welk alarmsysteem ook, maar hij had moeite gehad om een simpele list te verzinnen waarmee hij langs Smeets bloeddorstige waakhonden kon komen zonder hun hele plan te verraden. Overdag verbleven de honden in een kennel, maar ’s nachts mochten ze vrij door het huis rondlopen terwijl Smeets gezin vredig lag te slapen in de weelderig ingerichte kamers op de tweede verdieping, waarvan de trap met een ijzeren hek was afgesloten. Smeets liet de honden zelf uit, langs de Handelsgracht, en zag er dan uit als een kind dat werd voortgetrokken op een sleetje, maar dan met een dure hoed.

Nina had voorgesteld om iets in het voer van de honden te doen. Smeets ging elke ochtend naar de slager om vlees voor zijn dieren uit te zoeken, en het zou niet al te moeilijk zijn geweest om pakketjes om te wisselen. Alleen had Smeets zijn honden ’s nachts graag hongerig, dus voerde hij ze ’s ochtends. Hij zou het hebben gemerkt als zijn gekoesterde beestjes de hele dag sloom waren, en ze wilden niet het risico lopen dat Smeets thuis zou blijven om voor zijn waakhonden te zorgen. Hij moest de hele avond aan de Oostduig blijven, en als hij weer thuiskwam, was het van groot belang dat daar niets vreemds aan de hand leek. Ineys leven hing ervan af.

Kaz had de privésalon in de Cumulus geregeld, Nina had het fluitje onder Smeets overhemd vandaan gefruitseld en stukje bij beetje had hun plan gestalte gekregen. Wylan wilde niet denken aan wat ze hadden gedaan om de fluitcommando’s te achterhalen. Hij huiverde toen hij dacht aan wat Smeets had gezegd: ‘Een van mijn klerken is nooit teruggekomen

van zijn vakantie.’ En dat zou ook niet meer gebeuren. Wylan kon de klerk nog horen schreeuwen, terwijl Kaz hem aan zijn enkels van de top van de vuurtoren op Kaap Hanraat liet bungelen. ‘Ik ben een goed mens,’ had hij geschreeuwd. ‘Ik ben een goed mens.’ Dat waren zijn laatste woorden geweest. Als hij minder had gezegd, had hij misschien nog geleefd.

Nu keek Wylan naar Kaz, die de kwijlende hond achter zijn oren krabde en daarna opstond. ‘Kom, we gaan. Pas op je voeten.’

Voorzichtig liepen ze om de berg hondenlijven in de gang heen en slopen zachtjes de trap op. De indeling van Smeets huis was Wylan vertrouwd. Die was hetzelfde bij de meeste woon-werkpanden in de stad: een keuken en kamers voor afspraken met klanten op de begane grond, kantoren en opslag op de eerste verdieping, slaapkamers voor het gezin op de tweede. In heel rijke huizen was er nog een derde verdieping met kamertjes voor de bedienden. Als jongen had Wylan zich heel wat uurtjes in de bovenvertrekken van zijn eigen huis verstopt om zijn vader te ontlopen.

‘Niet eens op slot,’ mompelde Kaz terwijl ze Smeets kantoor in liepen. ‘Die honden hebben hem lui gemaakt.’ Kaz deed de deur achter Wylan dicht en stak een lamp aan, waarvan hij het vlammetje meteen zo laag mogelijk draaide.

In het kantoor stonden drie kleine bureaus, allemaal bij de ramen om zo veel mogelijk gebruik te maken van het natuurlijke licht: een voor Smeets en twee voor zijn klerken. *Ik ben een goed mens.*

Wylan schudde de herinnering van zich af en richtte zich op de kasten die alle muren bedekten. Erin stonden registers en dozen vol documenten met op de etiketten, zo nam Wylan tenminste aan, de namen van klanten en bedrijven.

‘Zo veel duiven,’ mompelde Kaz terwijl hij zijn blik langs de dozen liet glijden. ‘Naten Boreg, die sneue zielenpoot van een Karl Dryden. Smeets vertegenwoordigt de halve Handelsraad.’

Inclusief Wylans vader. Voor zolang Wylan zich kon herinneren trad Smeets op als Jan van Ecks advocaat en beheerder van zijn onroerend goed.

‘Waar beginnen we?’ fluisterde Wylan.

Kaz trok een dik register van een plank. ‘Eerst controleren we of je vader geen nieuwe aankopen op zijn naam heeft staan. Daarna zoeken we onder de naam van je stiefmoeder en die van jou.’

‘Noem haar niet zo. Alys is nauwelijks ouder dan ik. En mijn vader zet heus geen onroerend goed op mijn naam.’

‘Het zou je verbazen wat iemand allemaal doet om geen belasting te hoeven betalen.’

Bijna een uur lang waren ze bezig Smeets dossiers door te spitten. Ze wisten alles over Van Ecks bedrijfsbezittingen: de fabrieken, hotels en productiebedrijven, de scheepswerf, het buitenhuis met bijbehorend land in het zuiden van Kertsj. Volgens Kaz moest Wylans vader echter ook privébezittingen hebben, plekken die hij buiten de openbare registers hield, plekken waar hij iets – of iemand – waarvan hij niet wilde dat het gevonden werd, kon verbergen.

Kaz las hardop namen en beschrijvingen voor en stelde Wylan allerlei vragen om op die manier connecties te vinden met panden of bedrijven die ze nog niet hadden ontdekt. Hoewel Wylan wist dat hij zijn vader niets verschuldigd was, voelde het toch als verraad.

‘Goudspin?’ vroeg Kaz.

‘Een katoenspinnerij. Volgens mij ergens in Zierfoort.’

‘Te ver weg. Daar heeft hij haar vast niet heen gebracht. En de firma Allerbest?’

Wylan zocht in zijn geheugen. ‘Volgens mij is dat een inmakerij.’

‘Beide bedrijven drukken zo ongeveer geldbiljetten, en ze staan alle twee op Alys’ naam. De echte melkkoeien heeft Van Eck echter voor zichzelf gehouden: de scheepswerf, de silo’s op Zoeterede.’

‘Dat zei ik toch,’ zei Wylan terwijl hij met een pen boven een van de

vloeibladen speelde. ‘Mijn vader vertrouwt vooral zichzelf, Alys maar tot op zekere hoogte. En hij zal nooit iets op mijn naam zetten.’

Kaz zei alleen: ‘Volgende register. Laten we met de commerciële bezittingen beginnen.’

Wylan hield de pen abrupt stil. ‘Stond er wel iets op mijn naam?’

Kaz leunde achterover. Hij keek hem bijna uitdagend aan toen hij zei: ‘Een drukkerij.’

Dezelfde ouwe, flauwe grap. Dus waarom stak het dan toch zo? Wylan legde zijn pen neer. ‘Aha.’

‘Hij is geen subtiele man, zullen we maar zeggen. Eil Komodie staat ook op jouw naam.’

‘O, natuurlijk,’ reageerde Wylan, die liever iets minder bitter had willen klinken. Nog zo’n privégrapje waar zijn vader van kon genieten. Een verlaten eiland met daarop niets dan een half ingestort theater, een waardeloze plek voor zijn waardeloze, analfabete zoon. Hij had er niet naar moeten vragen.

Terwijl de minuten wegtikten en Kaz hardop bleef voorlezen, raakte Wylan steeds gefrustreerder. Kon hij maar lezen, dan zouden ze twee keer zo snel door die dossiers gaan. Of eigenlijk zou Wylan de zaken van zijn vader dan allang op zijn duimpje kennen. ‘Ik hou je alleen maar op,’ bromde hij.

Kaz sloeg een volgende stapel documenten open. ‘Ik wist van tevoren precies hoelang dit zou duren. Wat was de meisjesnaam van je moeder?’

‘Er staat niets op haar naam.’

‘Doe mij een plezier.’

‘Hendriks.’

Kaz liep naar de kasten en koos een ander register uit. ‘Wanneer is ze gestorven?’

‘Toen ik acht was.’ Wylan pakte de pen weer op. ‘Na haar dood werd mijn vader alleen maar erger.’ In elk geval was dat hoe Wylan het zich herinnerde. De maanden na het overlijden van zijn moeder waren

gehuld in een mist van stil verdriet. ‘Hij stond niet toe dat ik meeinging naar haar begrafenis. Ik weet niet eens waar ze begraven is. Hé, waarom zeggen jullie dat eigenlijk? Geen rouwklagers, geen begrafeningen? Waarom niet gewoon “veel geluk” of “doe voorzichtig”?’

‘We verwachten liever niet te veel.’ Kaz’ gehandschoende vinger gleed langs een kolom met getallen en stopte toen. Zijn ogen schoten heen en weer tussen de twee registers en daarna klapte hij de in leer gebonden boeken dicht. ‘Kom, we gaan.’

‘Heb je iets gevonden?’

Kaz knikte één keer. ‘Ik weet waar ze is.’

Wylan dacht niet dat hij zich de spanning in Kaz’ hese stem maar verbeeldde. Kaz schreeuwde nooit zoals Wylans vader, maar inmiddels kende Wylan die lage klank, het duistere akkoord dat in Kaz’ stem sloop zodra de zaken gevaarlijk werden. Hij had het gehoord na het gevecht in de haven toen Inej lag te bloeden door Oomens mes, later toen Kaz had ontdekt dat het Pekka Rollins was geweest die had geprobeerd hen in de val te laten lopen, en opnieuw toen ze waren belazerd door Wylans vader. En hij had het heel duidelijk gehoord op de top van de vuurtoren, toen de klerk krijste voor zijn leven.

Wylan keek toe terwijl Kaz de kamer weer in zijn oorspronkelijke staat terugbracht. Hij schoof een envelop ietsje verder naar links, trok een la van de grootste dossierkast een fractie verder open, zette de stoel nog een eindje achteruit. Toen hij klaar was, keek hij de kamer rond, griste toen de pen uit Wylans hand en legde hem zorgvuldig terug op het bureau.

‘Een goede dief is als een goed vergif, koopmanszootje. Hij laat geen sporen na.’ Kaz blies de lamp uit. ‘Doet jouw vader veel aan liefdadigheid?’

‘Nee. Hij betaalt zijn tienden aan Ghezen, maar verder zegt hij dat liefdadigheid mensen berooft van de kans eerlijk werk te doen.’

‘Aha. Hij schenkt al acht jaar lang aan de kerk van Sint Hilde. Als je

je moeder wilt bezoeken, is dat waarschijnlijk een goede plek om te beginnen.'

In de donkere kamer keek Wylan Kaz stomverbaasd aan. Hij had nog nooit van de kerk van Sint Hilde gehoord. En hij had nog nooit meege maakt dat Vuilehanden ook maar een flintertje informatie met iemand deelde als hij daar zelf niet beter van werd. 'Wat...'

'Als Nina en Jesper hun werk goed hebben gedaan, komt Smeets binnen niet al te lange tijd thuis. En als wij nog hier zijn als hij terugkomt, kunnen we ons hele plan vergeten. Kom mee.'

Wylan voelde zich alsof hij met een zwaar boek op zijn kop was geslagen en daarna te horen kreeg dat hij het verder maar moest vergeten.

Kaz opende de deur op een kiertje. Alle twee bleven ze abrupt staan.

Over Kaz' schouder heen zag Wylan een meisje op de overloop staan, leunend op de schoft van een van de enorme grijze honden. Ze was een jaar of vijf; haar tenen waren nauwelijks zichtbaar onder de zoom van haar flanellen nachtpon.

'O, Ghezen,' fluisterde Wylan.

Kaz stapte de gang op en deed de deur bijna helemaal dicht. Wylan bleef in het donkere kantoor achter, onzeker over wat hij moest doen en doodsbang voor wat Kaz misschien zou doen.

Met grote ogen keek het meisje op naar Kaz. Toen haalde ze haar duim uit haar mond. 'Werk jij voor mijn papa?'

'Nee.'

De herinnering drong zich opnieuw op. *Ik ben een goed mens*. Ze hadden de klerk opgewacht toen hij uit de Menagerie kwam en hem meege-sleept de vuurtoren op. Kaz had hem bij zijn enkels vastgehouden, en de klerk had het in zijn broek gedaan van angst. Hij had een hele tijd gegild en om genade gesmeekt voordat hij uiteindelijk Smeets fluitcommando's verklapte. Kaz had hem juist weer omhoog willen slobberen toen de klerk opeens van alles begon aan te bieden: geld, bankrekeningnummers van

klanten van Smeets, en toen... 'Ik heb informatie over een van de meisjes in de Menagerie, de Zemeense.'

Kaz stopte direct. 'Wat weet je over haar?'

Op dat moment hoorde Wylan het, die lage, dreigende klank die waarschuwde voor gevaar. Alleen kende de klerk Kaz niet, dus herkende hij de verandering in het hese schrapen van zijn stem niet. Hij dacht dat hij beet had, dat hij iets had gevonden wat Kaz wilde.

'Een van haar klanten geeft haar dure cadeaus. Ze houdt het geld zelf. Je weet toch wat de Pauw de laatste keer heeft gedaan met een meisje dat ze daarop betrapte?'

'Dat weet ik.' Kaz' ogen glinsterden als de vlijmscherpe rand van een scheermes. 'Tante Heleen heeft haar doodgeslagen.'

'Kaz...' probeerde Wylan nog, maar de klerk ratelde alweer door.

'Gewoon bij haar in de salon. Dit meisje weet dat ze er geweest is als ik haar verraad. Ze ontvangt me gratis om te zorgen dat ik mijn mond hou. Smokkelt me stiekem naar binnen. Ze doet vast hetzelfde voor jou, je vrienden. Wat je maar wilt.'

'Als tante Heleen daarachter komt, vermoordt ze je Zemeense,' zei Kaz. 'Dan maakt ze een voorbeeld van haar voor de andere meisjes.'

'Ja,' zei de klerk gretig. 'Ze doet alles wat je zegt, alles.'

Langzaam liet Kaz zijn greep om de benen van de man iets losser worden. 'Vreselijk, hè? Als je weet dat je leven in handen van iemand anders ligt.'

De stem van de klerk schoot nog een octaaf omhoog toen hij beseftte dat hij een fout had gemaakt. 'Ze is gewoon een prostituee,' gilte hij. 'Ze weet hoe die dingen gaan! Ik ben een goed mens. Ik ben een goed mens!'

'Er zijn geen goede mensen in Ketterdam,' zei Kaz. 'Daar heerst hier het verkeerde klimaat voor.' En toen had hij hem losgelaten, zomaar.

Wylan huiverde. Door de kier van de deur zag hij Kaz door zijn knieën en zakken zodat hij het meisje recht in de ogen kon kijken.

‘Hoe heet deze grote jongen dan?’ Kaz legde een hand op de rimpelige nek van de hond.

‘Dit is Maestro Vlekkie.’

‘Is dat zo?’

‘Hij kan heel mooi janken. Van papa mag ik voor alle puppy’s namen verzinnen.’

‘En is Maestro Vlekkie de allerliefste?’ vroeg Kaz.

Ze leek even na te denken en schudde toen haar hoofd. ‘Ik vind Graaf Adam van Zilverflank het liefst, daarna Snuffelsnuitje en daarna Maestro Vlekkie.’

‘Dat is goed om te weten, Hanna.’

Haar lippen vormden een perfect rondje. ‘Hoe weet jij hoe ik heet?’

‘Ik ken de naam van alle kinderen.’

‘Echt waar?’

‘Jazeker. Albert, die hiernaast woont. En Gertrude uit de Amberstraat. Ik woon onder hun bed en achter in de klerenkast.’

‘Ik wist het,’ fluisterde het meisje. In haar stem klonk zowel angst als triomf. ‘Mama zei dat er niets was, maar ik wist het.’ Ze hield haar hoofd scheef. ‘Je ziet er niet uit als een monster.’

‘Ik zal je een geheimpje verklappen, Hanna. De echt gemene monsters zien er nooit griezelig uit.’

Nu begon de onderlip van het meisje te trillen. ‘Kom je me opeten? Papa zegt dat monsters alle kindertjes opeten die niet braaf naar bed gaan.’

‘Dat is zo. Maar ik niet. Niet vannacht. Tenminste, als je twee dingen voor me doet.’ Kaz’ stem was kalm, bijna hypnotiserend. Hij klonk hees en raspand, als een strijkstok die met te veel hars is ingesmeerd. ‘Een: je moet gauw in je bed kruipen. En twee: je mag nooit iemand vertellen dat je ons hebt gezien, vooral je papa niet.’ Hij boog naar voren en trok speels aan Hanna’s vlecht. ‘Want als je dat doet, snijd ik je moeders keel door, en daarna die van je vader. En daarna snijd ik het hart van al

die lieve kwijlende hondjes eruit. Graaf Zilverflank bewaar ik voor het laatst, zodat je weet dat het allemaal jouw schuld is.'

Het gezicht van het meisje was net zo wit als het kant langs de kraag van haar nachtopon, haar ogen waren groot en stralend als twee nieuwe manen.

'Begrijp je dat?'

Ze knikte verwoed, met trillende kin.

'Tuttut, geen tranen. Als monsters tranen zien, krijgen ze alleen maar trek. Gauw naar bed met jou, en neem die ellendige Maestro Vlekkie met je mee.'

Ze schuifelde achteruit de overloop op en rende vervolgens naar boven. Toen ze halverwege de trap was, wierp ze nog een doodsbanige blik op Kaz. Die hield een gehandschoende vinger voor zijn lippen.

Zodra ze weg was, glipte Wylan het kantoor uit en liep achter Kaz aan de trap af. 'Hoe kon je zoiets tegen haar zeggen? Ze is nog maar een kind.'

'Ooit waren we allemaal kind.'

'Maar...'

'Het was dat, of haar nek breken en het eruit laten zien alsof ze van de trap was gevallen, Wylan. Volgens mij heb ik me uitstekend beheerst. Opschieten.'

Voorzichtig slopen ze langs de andere honden, die nog altijd languit in de gang lagen.

'Ongelooflijk,' zei Kaz. 'Waarschijnlijk zouden ze de hele nacht zo blijven liggen.'

Toen blies hij op het fluitje, en de dieren sprongen op, hun oren gespits, klaar om het huis te bewaken. Wanneer Smeets thuiskwam, zou alles precies zijn zoals het hoorde: honden los op de begane grond, kantoor onaangeroerd op de eerste verdieping, vrouw lekker in slaap op de tweede verdieping en een dochter die deed alsof ze sliep.

Kaz controleerde of er niemand op straat was en gebaarde toen dat

Wylan kon komen. Hij bleef alleen kort staan om de deur achter hen op slot te draaien.

Haastig liepen ze over de keitjes. Wylan keek nog even achterom. Hij kon nauwelijks geloven dat het hun gelukt was.

‘Hou op met over je schouder kijken alsof je denkt dat je gevolgd wordt,’ zei Kaz. ‘En niet zo rennen. Je ziet eruit alsof je de rol van Dief Nummer Drie speelt in een goedkoop theatertje aan de Oostduig: zo schuldig als maar kan. Loop de volgende keer normaal. Doe alsof je hier thuis hoort.’

‘Er komt geen volgende keer.’

‘Natuurlijk niet. Sla je kraag omhoog.’

Wylan ging er niet tegenin. Totdat Inej in veiligheid was, totdat ze het geld hadden gekregen dat hun beloofd was, kon hij geen grote ultimata stellen. Maar hieraan zou een eind komen. Dat moest wel, toch?

Vanaf de andere kant van de straat klonk een hoog vogelfluitje. Matthias.

Kaz keek op zijn horloge. Toen haalde hij een hand door zijn haar en maakte het flink door de war. ‘Precies op tijd.’

Ze sloegen de hoek om en botsten pontificaal tegen Cornelis Smeets op.